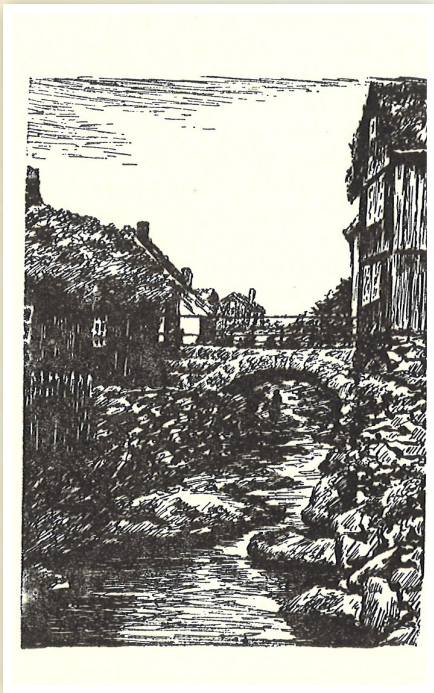

Komandi partur
Í komandi parti greiðir ein medsjúklingur
hjá Jørgen Frantz frá hansara tíð í
sjúkrahúsinum.

Niðan gjøgnum áнна, vinstrumegin
stendur Áarstova og hørgrumegin
húsinu hjá Gregersen

en kasse under deres karnap. I haugen havde Carli mangfoldige huler. Også her gik han sine egne veje, blev venner med Nordredalsfolkene og besøgte dem ofte. Alt var eventyrlighed, ulovlighed, dristighed og mod. Jo, ulovligere, des bedre. Var man ude med Carli, var man sikker på at være på gale veje. Herligt var det. Carli var så modig, at man aldrig var bange i hans nærværelse.

I disse år er han også begyndt at komme hyppigt til Ejde, og han har sikkert også adskillige gange været i Kirkebo.

I 1909 var der endnu meget tilbage af den selskabelighed, jeg før omtalte. En vis rolle spillede bankdirektør Christensen, hans datter Helga var i så høj grad Carlis veninde, at det må tages med her. Der var mange selskaber, og man morede sig med at spille komedier, der omhyggeligt indstuderedes. Hjemme hos tante Helene var der til tider også ungt selskab, og det var under en selskabelig udflugt, at Finsens søn, Bjørn, faldt ned fra Varden. Men dette holdt efterhånden op, bankdirektøren rejste, Finsen rejste, og Otto rejste til sidst også i 1910. Men da var Carli allerede blevet konfirmeret. Han blev nu mere og mere alene med den færøske natur.

Ólavssøkuskemt í 1913

Til ólavssøku i 1913 gav Niels Eidesgaard út eitt »Ólavssøkuteiti«, har høvuðsinnihaldið var ein skemtisøga um umrødde aktiónina hjá Skibsted. Slíkar auktióðir vóru ofta stóra undirhaldið tá í tíðini. Tí verður eisini í hesi søgu gjørt nakað nógv burturúr.

Henda frásøgnin umrøður umframt Meinhardt, pápa Jørgen Frantz og Klæmint, abban, eisini Ziska og gevur eina góða lýsing av tíðini tá.

Tá hin stóra aksjónin var

Teir høvdu nú givið alt upp fyri eitt "bad job", sum tað heitur á góðum modernaðum føroyskum máli.

Gamli Skibsted, ið doyði á ungum aldri var sakleysur, og hin nýggi Skibsted var líka meinaleysur sum pápin.

Nei tað var nakað rotið einastaðni, og tey mutlaðu um, at tey høvdu haft tap uppá fiskin síðan 1857. Slíkt kann æma ein mann.

So kom Hans í Kina og gamli Adolf – teir báðar kenna tit øll – og tað tóktist sum at tað fór at ganga betur. »Frískt blóð er tað, sum skal gera tað« segði Kina við gamla Adolf. Men nakað mátti gerast, og so bygdu teir fiskapakkhús úti í Puntanum.

»Ikki hevði eg gjørt so«, segði Rasmus, hann skal nú finnast at øllum. »Heldur hevði eg bygt eitt fiskahús úti á Rundingi.« »Tað hava tygum ikki forstand uppá«, helt Kina, og um eftirmiddagin fortaldi hann Meinardt, hvat ið Rasmus hevði sagt. »Den vigtigper«, svaraði Meinhardt aftur, men sama summari bygdu teir fiskahús á Rundingi. Rotturnar kendu sær gott høli í fiskahúsinum í Puntanum, og ótu fiskin ið har inn kom, skjótari enn hann var saltaður. »Hatta mundi eg spáa, segði Rasmus«, men teir vilja ikki lurta eftir mær. Tá eg var yviri í Svøríki fekst eg nógv við fisk, og teir hjá Skibsted kundu gott spurt meg til ráðar.

Kina plagdi at tosa við gamla Adolf um viðurskiftini, men Adolf var væl dulur tá, og Adolfs einkja var gomul tá, so hvat skuldi hon gera.

Tað er vandi í hvørjari vælferð, helt gamli Adolf og ráddi til at sigla við smærri seglum. »Tað kunnu vit skam gott«, helt gamli Klæmint, og so tóku teir seglini av Nummar X og settu eitt 4-mannafara segl í staðin. »Fram kemur hann ið hógliga fer«, helt Essa, hann brúkti nú 14 dagar at sigla frá Havnini norður til Hvalvíkar.

Meira sving við Ziska

Men tað gekk líka tvørligt. So var tað, at Adolfs einkja fann Ziska. Hann førði eitt størri sving inn í forrætningslívið hjá Skibsted. »Tað er massan, sum skal gera tað«, segði Ziska, og tí stóð skjótt lýsing í hvørjari føroyskari avis um, at tey sum keyptu hjá Skibsted finga avslag í prisi: 10, 15 og 20 prosent.

Gamli Skibsted vendi sær í grøvini, tá hann las hesa lýsingina, og gamli Adolf mutlaði fyri sær sjálvum: »Fyrr var tað fiskurin, nú er tað bæði fiskurin og krabbavaran, ið fellir okkum«.

»Hattar mundi eg altíð siga«, helt Rasmus.

Lýsing hjá Andreas Ziska í ólavssøkuteitinum 1913

Tey sveittaðu hjá Skibsted í hesum minniríku døgum. Tað vóru dagar, tá teir seldu fyri kr. 1.86, slíkt høvdu teir ikki kent í mong ár. »Eg haldi hetta ikki út«, helt Kina, hann var vanur við rólígar dagar hjá gamla Skibsted. Tað komu mangar ungar damur út at keypa í handlinum hjá Skibsted í hesum døgum, og Ziska var ber sól hóast tað var hávetur. Hann floytaði, kendi verðina ljósa, kendi kærleikan nørast og trívast undir hesum góðu viðurskiftum; men Kina og gamli Adolf trænaðu burtur, alt sum út leið.

Ein dagin kom Meinhardt og fortaldi, at nú vildi gamli Adolfs einkja ikki meira. »Hon vil ikki meira«, helt Ziska bilsin. »Nei, hon vil ikki meira« var aftursvarið.

Har stóðu teir allir og gløddu uppá hvønn annan: Klæmint, Meinhardt, Ziska og Kina. »Hun vil ikke«, lat fleiri ferðir í Kina.

Endin á Skibsted

So bóru ávísirnar aftur boð um land: »Stor Auktion hos A.W. Skibsteds Efterfølgere paa Grund af Handelsophævelse«. »Hatta mundi eg altíð spáa« helt Rasmus, tá ið hann læs lýsingina.

Boðini um auktióðina komu eisini inn á Strendur. Jáke Peter hoyrði tað í handlinum hjá Hans Jákupi, hann kvikur heim til konuna og segði frá, at nú skuldi Skibsted seljast. Konan sló hendurnar saman. »Misfata meg ikki«, helt Jákup Petur, »teir hava støðgað, og skulu nú halda auktióð.« »So fer tú at fara«, helt konan. »Man nøkur erturin vera til sølu?« Tað er tað fyrsta, strand-ingurin spyr eftir.

Auktióðsdagurin kom, gott veður. Tað loysti bátur úr hvørjari vík, og nógv lunna-slit var hendan morgun. Har var eins nógv av skjúrtum og brøkrum í hvørjum báti, tí eingin vildi sita heima.

Auktióðin byrjaði. Gunnar (Winther, sýslumaður] las við allari tí myndugleika hann átti, eitt dokument upp.

Teir buðu út eina knappánál. »Hvussu skal tað bjóðast«, spurdi Gunnar Meinhardt. Pr. millimetur var aftursvarið. Hægst-bjóðandi bleiv Jóan Dávid Frederik Olsen

á Strondum.

»Skal hann fáa tilslag?« spurdi Gunnar. Meinhardt býndi hendan neyðars Jóan Dávid ígjøgnum og helt: »Skidt, lad os risikere det«. Næsta nummar var ein galosja, og boð gavst pr. kvint. (5 gramm).

Tað var begynt at vera lívligt uttanfyri, og tó at ikki nógv rúsdrekka var í Havnini, so høvdu nógvir javngott blóð. »Tit selja for stór nummar«, rópti Egga hjá Jardusi, og onkur spurdi, um tað var galosjan hjá gamla Skibsted.

So kom eitt kramarhús við 10 rosinum, boð pr. stykki. Egga var eydnismaður og átti keypslag fyri 2 oyru rosinuna.

Trý fjerðingspund av mjøli var næsta útboð. Egga hugsaði um jólakaku og bleiv hægstbjóðandi. Hann elti jólakakuna alt fyri eitt og át hana har úti, tí hann hevði ikki stundir at fara heim til døgverða.

So seldu teir meira av ymiskum sløgum, toy, steintoy, snørir, sukur og kaffi og altíð vóru nummarini líka stór og boðini líka høg.

Fólk mundu etið hvørt annað, sum tey bjóðaðu. »Tit skulu øll fáa«, rópti Gunnar, men fólk var komið í anda og bjóðaðu seg sjálv yvir.

Hetta lagið gekk í 14 dagar, og sum útleið blivu nummarini smærri, men fólk veik ikki av staðnum, tí tað var auktióð.

Tá náttpottarnir komu, fell mong skemt-an, men Sámal Jákup í Svináum, tann álvarsmaður hugsaði um rómastamparnar og keypti triggjar. Tá fyrst varð loyst av, gekk sum smurt.

Ertrarnar fóru allar til Strendur.

Hví skal eg greiða meira frá hesari auktióð. Tit vóru jú øll har og vita hvussu til gekk. Hopandi at vit skjótt hittast aftur á auktióð.

Rætting til seinasta part:

Pápi Andreas Ziska, Christian Pauli, fór til Canada í 1888. Konan, Jóhanna, fór við børnunum aftaná. Tey komu øll heim aftur trý ár seinni.